سخن سردبیر
Editorial
مجله دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان
دوره ۲۲، شهریور ۱۴۰۲، ۵۵۴-۵۵۳

مقدمه‌ای بر مقالات مروری نظام‌مند کیفی

An Introduction to Qualitative Systematic Review

محسن رضائیان[۱]
Mohsen Rezaeian

تاکنون در مجله دانشگاه، پیرامون انواع مقالات مروری، مطالبی را به چاپ رسانده‌ایم [۱۰-۱]. مقالات مروری مورد اشاره، در خصوص جمع‌بندی مطالعات کمی مورد استفاده قرار می‌گیرند. همچنین، به این نکته نیز اشاره کردیم که چطور می‌توان از مطالعات مروری نظام‌مند کمی، برای بهبود و تکمیل مطالعات کیفی استفاده نمود [۱۱]. با این وجود ذکر این نکته ضروری است که، مقالات مروری نظام‌مند کیفی (Qualitative Systematic review) یا تحلیل شواهد کیفی (Qualitative evidence synthesis)، یکی دیگر از انواع مقالات مروری است که به ادغام و مقایسه نتایج مطالعات کیفی به عمل آمده پیرامون یک موضوع خاص، می‌پردازند [۱۲].

از آن‌جایی که شیوه انجام مطالعات کیفی در مقایسه با مطالعات کمی، تفاوت‌های بسیار زیادی دارد. از این رو، شیوه انجام مطالعات مروری نظام‌مند کیفی با مرور نظام‌مند کمی نیز، کاملاً متفاوت است. این نکته به ویژه از آن‌جایی حائز اهمیت است که انجام مطالعات مروری نظام‌مند کیفی، موضوع بسیار جدیدی است و هنوز شیوه‌های انجام این مطالعه، در دست توسعه می باشد [۱۳]. برای مثال، "این‌که آیا باید تمام مطالعات کیفی به عمل آمده پیرامون موضوع نظر مورد شناسایی قرار گیرد یا این که اگر تعداد قابل قبولی از آن‌ها نیز شناسایی شود کافی است؟"، موضوع قابل بحثی است و "این‌که آیا کیفیت مطالعات به دست آمده چگونه ارزیابی شود و یا اصولاً انجام چنین ارزیابی ضروری است؟"، موضوع قابل بحث دیگری است [۱۲].

با این وجود، محققین در انجام مطالعات مروری نظام‌مند کیفی به دنبال گسترش دانش و پیداکردن تم‌ها (Themes) و یا سازه‌هایی (Constructs) هستند، تا بتوانند نتایج حاصل از مطالعات مروری خود را در قالب یک تئوری جدید، مطرح نموده و یا قدرت تعمیم نتایج آن را افزایش بدهند. برای نمونه، در مطالعه مروری نظام‌مند کیفی پیرامون تجارب و ادراک از خودکشی

۱- استاد گروه آموزشی اپیدمیولوژی و آمار زیستی، دانشکده بهداشت، مرکز تحقیقات محیط کار، دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان، رفسنجان، ایران
تلفن: ۳۱۳۱۵۲۴۳-۰۳۴، دورنگار: ۳۱۳۱۵۲۴۳-۰۳۴، پست الکترونیکی: moeygmr2@yahoo.co.uk، ارکید: 0000-0003-3070-0166

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-10-13]
[DOR: 20.1001.1.17353165.1402.22.6.1.5]
[DOI: 10.61186/jrums.22.6.553]

جوانان، محققین نتیجه گرفتند که: " خودکشی جوانان یک موضوع پیچیده با علل و عوامل خطر بسیاری است که با یکدیگر تعامل دارند. از این رو، برای درمان و پیشگیری موفق، اصلاح رویه‌ها، همراه با تغییر نگرش‌های اجتماعی نسبت به ابراز عاطفی و خودکشی، مورد نیاز است [۱۴]."

References

[1] Rezaeian M. How to report systematic reviews and meta- analyses. *JRUMS* 2013; 12 (2): 87-8.

[2] Rezaeian M. Writing Review Articles for JRUMS. *JRUMS* 2017; 16 (8): 701-2.

[3] Rezaeian M. An Introduction to Scoping Review. *JRUMS* 2018; 17 (4): 291-2.

[4] Rezaeian M. An Introduction to Umbrella Reviews. *JRUMS* 2019; 18 (7): 621-2.

[5] Rezaeian M. An Introduction to Living Systematic Reviews. *JRUMS* 2021; 20 (2): 145-6.

[6] Rezaeian M. An Introduction to Rapid Review Articles. *JRUMS* 2022; 21 (8): 799-800.

[7] Rezaeian M. An Introduction to Mini Review Articles. *JRUMS* 2022; 21 (9): 909-910.

[8] Rezaeian M. An Introduction to State-of-the-Art Review Articles. *JRUMS* 2023; 22 (2): 109-10.

[9] Rezaeian M. An Introduction to Critical Review Articles. *JRUMS* 2023; 22 (3): 221-2.

[10] Rezaeian M. An introduction to Mapping Review Articles. *JRUMS* 2023; 22 (4): 317-18.

[11] Rezaeian M. An Introduction to Mixed Studies Review. *JRUMS* 2023; 22 (5): 435-6

[12] Grant MJ, Booth A. A typology of reviews: an analysis of 14 review types and associated methodologies. *Health Info Libr J* 2009; 26(2): 91-108.

[13] Butler A, Hall H, Copnell B. A Guide to Writing a Qualitative Systematic Review Protocol to Enhance Evidence-Based Practice in Nursing and Health Care. *Worldviews Evid Based Nurs* 2016; 13(3): 241-9.

[14] Grimmond J, Kornhaber R, Visentin D, Cleary M. A qualitative systematic review of experiences and perceptions of youth suicide. *PLoS One* 2019; 14(6): e0217568.

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-10-13]
[DOR: 20.1001.1.17353165.1402.22.6.1.5]
[DOI: 10.61186/jrums.22.6.553]